Türk Toplumunda ?izofreni Tan?s? Konmu? Hastalardaki Frontal De?erlendirmede Renk ?zleme Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türk Toplumunda ?izofreni Tan?s? Konmu? Hastalardaki Frontal De?erlendirmede Renk ?zleme Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31859

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türk Toplumunda ?izofreni Tan?s? Konmu? Hastalardaki Frontal De?erlendirmede Renk ?zleme Testi (R?T), orijinal Renk ?zleme Testi'nin Türkçe popülasyonuna yönelik bir uyarlamas?d?r. Bu testin temel amac?, ?izofreni tan?s? konmu? hastalarda görülen bili?sel bozukluklar?n, özellikle de frontal de?erlendirme ve yürütücü i?levler alan?ndaki yetersizliklerin ölçülmesidir. Yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk toplumunda kullan?labilirli?ini destekleyen güçlü psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermi?tir.

Geçerlilik ve güvenirlik analizleri, testin hem hasta grubu ile sa?l?kl? kontrol grubunu ay?rt etme yetene?inin yüksek oldu?unu hem de yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu çal??ma, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara ?izofreni hastalar?n?n nöropsikolojik de?erlendirmesinde kullan?labilecek standardize edilmi?, kültüre özgü bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Renk ?zleme Testi, ?izofreni, Frontal Lob, Frontal De?erlendirme, Yürütücü ??levler, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Nöropsikoloji.

Yazarlar

Güleç, H., Kavakç?, Ö., Güleç, M. Y.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ?izofreni tan?s? alm?? bireylerin frontal lob i?levlerini ve yürütücü bili?sel yeteneklerini objektif olarak de?erlendirmektir. Renk ?zleme Testi (R?T), dikkat, bili?sel esneklik, planlama ve inhibisyon gibi ?izofreni ile ili?kili temel nörokognitif süreçleri ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal testin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu s?nayarak, Türk popülasyonunda ?izofreni hastalar?n?n bili?sel profilini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemeyi hedeflemi?tir. Bu, özellikle klinik uygulamalar ve ara?t?rmalar için kritik önem ta??maktad?r.

Yap?

Renk ?zleme Testi, esas olarak frontal lob taraf?ndan yönetilen yürütücü i?levler (Executive Functions) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin karma??k görevleri planlama, organize etme, ba?latma ve sürdürme yetene?ini içerir. ?izofreni hastalar?nda bu i?levlerde yayg?n ve belirgin bozukluklar gözlendi?inden, R?T bu bozukluklar?n derecesini nicel olarak belirlemek için kullan?l?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test, genellikle iki ana bölümden (R?T-1 ve R?T-2) olu?ur ve bili?sel yükü kademeli olarak art?rarak dikkat ve esneklik gerektiren görevleri içerir. Bu bölümler, özellikle dikkatin sürdürülmesi ve görevler aras? geçi? yapma yetene?i (shifting) gibi kritik yürütücü bile?enleri test eder.

Geçerlilik

Ölçe?in geçerlilik analizleri, testin amaçlanan yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r. Yap?lan analizde, ?izofreni tan?s? konmu? hastalar?n ortalamalar? ile sa?l?kl? kontrol grubu ortalamalar? aras?ndaki fark?n istatistiksel olarak son derece anlaml? oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bulgu, testin bilinen gruplar? ay?rt etme gücünü (ayr?m geçerlili?i) göstermektedir:

R?T-1 için: z = -4.515, p < 0.001
R?T-2 için: z = -5.373, p < 0.001

Ölçüt geçerlili?i (Criterion Validity) aç?s?ndan da R?T, di?er ilgili nöropsikolojik testlerin alt testleri dahil olmak üzere tüm testlerle anlaml? korelasyonlar sergilemi?tir. Korelasyon katsay?lar? (r) R?T-1 için 0.53 ile 0.59 aras?nda, R?T-2 için ise 0.56 ile 0.69 aras?nda bulunmu?tur. Bu korelasyonlar, Renk ?zleme Testi'nin halihaz?rda kabul görmü? nöropsikolojik ölçütlerle tutarl? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Renk ?zleme Testi'nin Türkçe uyarlamas?n?n güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi, maddelerin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu ölçen Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir.

?ç Tutarl?l?k: R?T'nin genel iç tutarl?l??? 0.94 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik aç?dan mükemmel bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Testin zamana kar?? kararl?l??? (r) ise R?T-1 için 0.78, R?T-2 için ise oldukça yüksek bir de?er olan 0.94 seviyesinde tespit edilmi?tir. Özellikle R?T-2 için elde edilen bu yüksek katsay?, testin tekrar uyguland???nda sonuçlar?n büyük ölçüde de?i?medi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n kaynak içeri?inde, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini incelemek üzere yap?lm?? spesifik bir aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizine dair do?rudan bir bilgi bulunmamaktad?r. Ancak, testin iki ana bölümden (R?T-1 ve R?T-2) olu?tu?u ve bu bölümlerin ayr? ayr? yüksek güvenirlik katsay?lar?na sahip oldu?u göz önüne al?nd???nda, testin orijinal yap?s?n?n korundu?u ve yürütücü i?levlerin temel bile?enlerini ölçtü?ü varsay?lmaktad?r. Gelecekteki çal??malar, bu uyarlaman?n faktör yap?s?n? daha detayl? inceleyebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Nöropsikolojik Performans Testi (Bili?sel Performans Ölçümü)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik Popülasyon (?izofreni tan?s? alm?? hastalar)

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle yeti?kin klinik popülasyon)

Population Details: Türkiye'de ?izofreni tan?s? konmu? hastalar ve sa?l?kl? kontrol grubu.

Test Methodology: Renk ve s?ra izleme görevlerine dayanan, zaman s?n?rl? bili?sel esneklik ve dikkat kontrolünü ölçen bir performans metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, Test-Tekrar Test Güvenirli?i, Bili?sel Esneklik, Dikkat, Nöropsikoloji, Geçerlilik, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas? 2006 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya da??t?m? hakk?ndaki spesifik izin ve ücret bilgileri kaynakta belirtilmemi?tir. Kullan?m için orijinal yay?nc?lardan izin al?nmas? tavsiye edilir.

Bu çal??man?n orijinal yay?n ba?lant?s? (PDF) ayr?ca mevcuttur: dusunenadamdergisi.com.tr.

Kaynaklar

Güleç, H., Kavakç?, Ö. ve Güleç, M. Y. (2006). Türk Toplumunda ?izofreni Tan?s? Konmu? Hastalardaki Frontal De?erlendirmede Renk ?zleme Testi Türkçe Uyarlamas?n?n Geçerlili?i ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

Güvenirli?i. **Dü?ünen Adam, 19,** 180-185.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: turk-toplumunda-sizofreni-tanisi-konmus-hastalardaki-frontal-de?erlendirmede-renk-izleme-testi-toad.pdf

Türk Toplumunda ?izofreni Tan?s? Konmu? Hastalardaki Frontal De?erlendirmede Renk ?zleme Testi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Renk ?zleme Testi (R?T), bir özbildirim ölçe?i olmaktan ziyade, uygulay?c? rehberli?inde gerçekle?tirilen ve performans verilerinin (tamamlama süresi ve hata say?s?) topland??? bir nöropsikolojik test bataryas?d?r. Testin içeri?i ve uygulama protokolü için orijinal kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM